

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 838. An, qualiter, & coram quo nulliter professus reclamare possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

fuit, affirmant id ipsum Nav. *conf. l. 3. h. t. conf. 5. n. 17. & 19. Rodrig. tom. 2. sum. c. 5. n. 2. Suar. tom. 3. l. 7. c. 1. n. 8.* cum, quod nullum fuit, nullum præster effectum, & Trid. *l. c. c. 15.* expresse annullat professionem, quam non præcessit annus integer probationis (intellige validæ) ratihabens autem præstando novum consensum, de novo profiteatur; quin & Suar. *l. c. n. 34.* id ipsum probabiliter censeat in casu, quo professio ob aliud impedimentum fuit invalida, etsi contrarium in hoc casu censeat probabile. Nihilominus in nullo horum casuum novitiatum reiterandum esse, tranquam verius credit Castrop. *cit. p. 5. n. 7.* & quidem dum novitiatum validus & integer præmissus fuit, id tanquam certum supponit Sanch. *l. c. d. 37. n. 45.* apud Castrop. & cum communi, ut ajunt, tenent Pelliz. *tom. 1. rr. 5. c. 5. q. 40.* Reiffenst. *h. t. n. 225.* ex ea ratione, quod novitiatum ideo solum requiratur, ut novitium religionem, & hæc novitium probet, juxta *c. ad audientiam b. t.* hoc autem jam factum fuisse per talem novitiatum. quamvis ex hoc non sequatur, ut ait Castrop. *l. c.* idem esse in casu, quo ritè & integrè absoluto novitiatu noluit profiteri, sed religionem dimisit, aut ab ea dimissus, & dein iterum resumpto habitu ad eam regressus; hunc enim debere repetere novitiatum ex eo probat, quòd juxta Trid. requiratur, ut post susceptum habitum ejusque delationem continuans novitiatum per annum profiteatur, quod non verificetur in tali; cum prima illa susceptio habitus dicta dimissione omnino extincta sit, qualiter extincta non est per professionem invalidam. Adde, quòd in tali ex ea etiam ratione requiratur novus novitiatum, quòd intra tempus dimissionis & re admissionis potuerint corrumpi mores aliaque mutationes non satis conformes religioni accidisse, ad quorum explorationem opus sit repetitione novitiatum. Alter casus, dum nimirum professio invalida ob non integrè expletum annum probationis professio invalida fuit, plus difficultatis habet. cum Trid. integrum annum requirat, eò quòd minus tempus ad explorandos sufficienter mores novitii non sufficere judicet, verum huic difficultati occurrit Castrop. dicendo, quòd si talis necdum evoluto anno edens professionem perstiterit in habitu & religione per annum, sive sub nomine novitii, sive sub nomine professi, eam sat temporis habere ad explorandos mores illius, & illum ad austeritates ordinis experiendas. Ex quo tamen sequi videtur, non prius ratificationem & revalidationem professionis perficiendam, nisi post elapsum tempus illud, quòd computando tempus novitiatum saltem cum tempore secuto post talem professionem annum integrum constituit. Quòd si, ut addit. Castrop. *n. 8.* quis inhæreat sententiæ opposita, necessariumque censeat præmitti ratificationi integrum annum novitiatum, detecta prioris professionis nullitate monere debet prælatus, cujus est recipere; ut se interea tractet tanquam novitium, ut Sanch. *l. c. n. 55. & 65.* & ut, cum requiratur quoque consensus conventus, hunc tacito nomine exposulare, vel à Papa obtinere dispensationem novitiatum. Caterum in hac ratificatione opus non esse observare ceremonias alias in prima professionis emissionem solitas observari; eò quòd ad illius essentiam non pertineant. rectè ait Castrop. *l. c. n. 9.* cum Sanch. *l. c. n. 66. & Azot. p. 1. l. 12. c. 4. q. 7.*

5. Porro dicta hic dereparatione professionis & incorporationis invalidæ, adeoque, quæ à Trident. *cit. c. 19.* statuuntur de taciturnitate quinquennii sufficiente ad hanc revalidationem, locum quoque habere in Societate, tamen ea in prima incor-

poratione fieri nequeat, eò quòd societas de hac reparatione nihil disposuerit & Trident. in generali desuper decreto suo societatem non exceperit, ostendit Castrop. *l. c. p. 6. à n. 1.* cum Suar. *tom. 4. de relig. rr. 10. l. 3. c. 8. à n. 5.* & quidem eodem modo fieri, quo in aliis religionibus nimirum annuali gestatione habitus aliisque exercitiis societati incorporatorum propriis obitis, non obstante varietate graduum in societate.

Quest. 838. An, qualiter & coram quo nulliter professus reclamare possit?

1. **R**esp. Primò hac super re est sequens decretum Trid. *sess. 25. de regul. c. 19.* quicumque regularis præterea se per vim vel metum ingressum esse religionem; aut etiam dicat. se ante etatem debitam professum fuisse, aut quid simile. velitque habitum dimittere. quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia superiorum, non audiat, nisi intra quinquennium tantum à die professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas præenderit, deduxerit coram superiore & ordinario. Quòd si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad aligandam quamcumque causam admittatur; sed ad monasterium rede cogatur, tanquam apostata; interim verò nullo privilegio sui ordinis juvetur &c.

2. Ex quo deducuntur sequentia. Primò hanc potestatem reclamandi competere cuivis personæ religiose; tam viro quam moniali ob particulam quicumque, quæ juxta *l. 1. ff. de V. S.* utrumque sexum comprehendit, & quæ de monachis statuitur, statuatur quoque de monialibus Arg. *c. 12. b. t.* etsi non è contra, quæ specialiter statuta de monialibus extendenda sint ad monachos, ut Abb. *inc. ultimo de stat. monachor. num. 5.* & sic in specie quoque comprehenduntur etiam, religiosi societatis tam professi, quam coadjutores & scholastici per vota post biennium emissà, societati incorporati; quia & hi verè religiosi sunt, ac ex parte sua perpetuò religioni mancipati. Castrop. *l. c. p. 7. num. 2.* Item milites S. Joannis Hierosolimitani, etsi hi milites uti & aliorum ordinum militarium religiosi communiter in decretis Concilii Trid. de regularibus, non comprehenduntur ita juxta declarat. Cardinalium Barbof. *in cit. loc. Trident. & L. 3. de presb. Episc. alleg. 104. num. 10.* Castrop. *l. c.* citato Suar. *tom. 3. de relig. tom. 2. c. 4. in fine.* Pirh. *h. t. num. 151.*

3. Secundò, ut audiatur reclamans, necesse sit ab eo deduci & probari causas nullitatis, quæcumque ea sint, ita ut non sufficiat nuda assertio, etiam juramento firmata. ut Sanch. *l. c. num. 14.* Cajet. *2. 2. q. 88. a. 1.* Reiffenst. *h. t. num. 200.* & alii cum communi. eò quòd contra talem juramentum stet præsumptio juris & de jure Trid. *l. c.* adversus quam in foro externo nulli creditur. Verumtamen, si absque gravi difficultate nullitatem suæ professionis probare non potest, quia vel impediretur à religione, vel ob eam causam vexaretur, vel testes nolent dicere veritatem, aut impedimentum ejus sit naturæ, ut probationi non subitet, probatione omisâ, sine peccato fugere potest, cum stante impossibilitate morali probationis, non teneatur eam intentare. Castrop. *cit. p. 7. n. 9.*

4. Tertiò debere fieri hanc reclamationem coram superiore & ordinario, intelligendo per superiorem prælatum regularem immediatam, seu localem, qui professionem admisit, aut qui ei successit, puta priorem, Guardianum, Abbatem monasterii,

sterii, & non necessario Generale vel provinciale Pelliz. tom. 1. tr. 3. c. 5. n. 35. Barbos de pot. Epif. p. 3. alleg. n. 104. n. 11. Donat. tom. 1. tr. 12. q. 19. Pih. h. n. 151. Reiffenst. h. t. n. 192. nisi tamen specialia statuta alicujus religionis habeant aliud; quemadmodum in societate Jesu ea fieri debet coram provinciali, ut Peliz. l. c. Bordon. tr. de profess. c. 7. n. 29. Reiffenst. l. c. per ordinarium vero intelligendo Episcopum diocesis, in qua situm monasterium, cujus religiosus professionem emisit, vel ejus Vicarium generalem, vel alium praelatum quasi episcopalem jurisdictionem habentem in suo territorio, vel etiam capitulum sede Episcopali vacante. Barbos. l. c. n. 12. Pih. n. 152. Ita etiam ut fieri debeat coram superiore regulari & ordinario loci simul seu copulativè juxta formam Trid. utentis voculâ copulativâ & ut si fieret privativè coram solo superiore regulari, isque declararet professionem esse invalidam, hæc declaratio esset invalida, nisi hic idem esset cum ordinario, ut dum monasterium unitum Episcopatu. ita Barb. l. c. n. 11. Donat. pelliz. Pih. Reiffenst. LL. cit.

5. Quartò requiri, ut ante reclamationem & deductionem causarum irritæ professionis faciendam coram legitimo iudice habitum non deponat, nec etiam absque licentia superioris cum habitu discedat, pro ut verba decreti sonant. Quod ipsi tamen patitur limitationem, nimirum, nisi justam causam habeat habitum dimittendi vel fugiendi clam v. g. quia aliter ad superiorem venire non potest, & causam suam debite proponere, vel etiam quia à superiore locali injuste non auditur, vel ab eo illum violenter detinente aut includente negatur ei facultas adeundi majorem superiorem, vel etiam ordinarium Sanch. cit. d. 37. n. 3. Pelliz. l. c. n. 40. Nav. comment. 4. de regular. in fine, Less. l. c. c. 41. du. 7. n. 64. Suar. tom. 3. de relig. l. 7. c. 3. n. 13. Castrop. l. c. p. 7. n. 7. Rodriq. tom. 3. qq. reg. q. 17. a. 16. Azor. p. 1. l. 12. c. 4. Pih. h. t. n. 152. & alii communiter siquidem Concilium Tridentinum solum prohibere & punire intendit temerarium & præsumptuosum discessum vel habitus dimissionem, non verò factam causâ justâ urgente, quin etiam limitandum, saltem ex æquo & bono, ut penam evadat, & ad reclamandum admittatur, si habitum temerè dimissum reassumendo, regreditur; eò quòd nimis durum & inhumanum videatur, ideo præcisè, quia habitum temere dimisit, perpetuò denegare audientiam ei, qui justam causam reclamandi habet, hominem que liberum non obligatum religioni (dum nimirum causâ ab eo allegandâ subsistunt) cogere ad eidem per totam vitam servendum, præsertim cum fortè non esset illius capax, ob impedimentum professio, valida. ita Less. l. c. n. 64. Sanch. l. c. n. 4. Nav. l. c. n. 78. Pih. l. c. adde, quòd per reassumptionem habitus & regressum religio restituatur ad pristinam possessionem, qua spoliata per dimissionem habitus & fugam, ut Suar. l. c. n. 14. Castrop. Pih. LL. cit.

6. Quintò requiri, ut intra quinquennium à die professionis fiat reclamatio, & causâ deducantur. Circa quam conditionem necessariam notanda sequentia. Primo, computandum illud à die factæ nulliter professionis juxta textum clarum, nimirum à die, quo ea facta expresse, vel quo facta tacite per susceptionem spontaneam, delationemque per annum integrum habitus proprii professis, vel illis & novitiis communis. ut Pih. n. 153. cum Azor l. c. c. 4. q. 10. in fine. Anverò currat hoc quinquennium in quocunque casu à die factæ professionis,

R. P. Lenz. Jur. Can. Lib. III.

adeoque etiam non obstante ignorantia nullitatis professionis aliove impedimento seu impotentia reclamandi; an vero sit utile, ita ut non currat ignorantia aliterve impedito, & consequenter is adhuc post elapsum à professione quinquennium possit reclamare; in hoc inquam AA. non conveniunt. Prius tenent Sanch. cit. d. 37. an. 19. Pelliz. l. c. c. 5. n. 45. Pignat. tom. 3. consult. 37. Donat. tom. 3. tr. 12. q. 13. Idque etiam in casu, ut reiffenst. h. t. n. 202. quo redamans probare paratus esset, quod intra quinquennium nullitatem suæ professionis ignoraverit vel aliter sine sua culpa à reclamando impeditus fuerit. Pro ratione adducunt: quod licet tempus præfixum in odium negligentis currat ignorantia & impedito juxta L. 1. c. de annal. except. non tamen currat ei præfixum in favorem alterius ut glos. communiter recepta in c. statutum de prob. in 6. in præsentem autem casu quinquennium præscriptum non sit in odium negligentis invalide professi, sed in favorem religionis, ut nimirum consuleretur ejus tranquillitati & paci, & ne litibus oppugnantium suorum professiones perturbarentur, ut multis declarationibus Cardinal. à Fagnan. probatur, quæ ratio etiam ex eo confirmatur, quod præscripto procedat contra ignorantem & impeditum, tamen is ob ignorantiam & impedimentum reclamandi restitui possit in integrum, uti Paulò post dicitur de omittente reclamare. Item ex eo, quod Trid. utatur voculâ, tantum, quæ est affirmativa illius, quod ponit, & negativa omnium aliorum casuum præter expressos juxta L. ob as c. de prædiis minor. quodque signanter dixerit à die professionis, & non è die notitiæ cessantis impedimenti currere quinquennium, secundum probabiliter docent Nav. consil. L. 3. cons. 23. n. 3. h. t. Rodriq. tom. 3. q. 17. a. 16. Barbos. ad Trid. l. c. n. 8. & plures citati ab illo. item Castrop. l. c. n. 5. ubi etiam pro hac sententia citat Sanch. quatenus l. c. n. 34. probat, quod, si toto quinquennio duraverit impedimentum, aut impotentia reclamandi, quinquennium illud non sit computandum, quamvis aliud quinquennium concedendum non sit, sed arbitrio prudentis sufficiens tempus. intra quod reclamare possit & audiri, statuendum sit, & si intra quinquennium cessarit, impedimentum, videndum sit, an quod adhuc superest ex quinquennio, iudicio prudentem sufficiens sit ad reclamandum; in quo casu ultra quinquennium tempus alterius indulgendum non sit. de cætero ratio, quâ nititur, hæc posterior sententia, est, quod licet hoc quinquennium præfixum non sit in odium omittentis intra illud reclamationem, sed in favorem religionis præscriptum, tamen sit ob præsumptionem professionis intera ratificatâ; præsumptio autem talis haberi nequeat, quia durante impedimento, illudque ignorante professo, ratificatio in qua fundatur dicta præsumptio non est possibilis; adeoque si hoc impedimentum probare vellet, & posset, audiendus etiam post quinquennium, cujus quia contrarium est in aliis præscriptionibus à jure concessis ex potestate Reip. independenter ab actu aliquo proprio illius, contra quem præscribitur, præscriptio currit etiam contra ignorantem fas suum. Atque ita etiam diluuntur duæ primæ rationes pro opposita sententia allatæ. Circa quæ illud observandum cum Castrop. l. c. non quamlibet ignorantiam impedire lapsum quinquennii, sed eam solam quæ probata impedit præsumptionem factæ ratificationis, qualis quia non est ignorantia quæ ignoratur, quinquennium solum concessum ad ratificandum, hæc frustra allegatur, secus ac ignorantia impedimenti,

H h h

quæ

quæ tamen etiam, quia est contra præsumptionem juris præsumptis impeditum scire impedimentum, voluisseque illo sublato habere ratam professionem, non admitti ejus probationem viâ ordinariâ, sed ad summum beneficio restitutionis in integrum, & casu quo aliis conjecturis præter dictum & juramentum ignorantis probari possit. Cæterum quò minus dicatur quinquennium non currere, nisi à die sublato impedimenti cogniti, non obstant verba Tridentini statuentis currere à die professionis. ea siquidem per se & nisi iusta causa nimirum per accidens interveniente probabili ignorantia aliove iusto impedimento reclamandi aliud svadeat, intelligenda ita Nav. tom. 3. de relig. L. 7. c. 4. n. 6. Castrop. Pirh. L. l. c. u.

7. Porro quæ dicta de jure & potestate reclamandi nulliter professi locum quoque habent in religione, cum hæc non sit deterioris rationis, quam religiosus, & quæ disposita de uno correlativorum, censentur quoque disposita de altero. Pelliz. in man. prelator. tr. 33. c. 5. sect. 2. q. 3. n. 52. Pirh. l. c. modo tamen professio fuerit nulla ob ignorantiam iustam & invincibilem superiorum regularium; cum superiores admittentes professionem si culpa non vacent, volentes reclamare & causas nullitatis allegare post elapsum quinquennium, non debeant restitui ut Pirh. l. c. in fine cum Fagnan. in c. 1. h. t. n. 45.

Quæst. 839, An, qua ex causa, & qualiter post elapsum quinquennium sit locus beneficii restitutionis in integrum ad hoc, ut audiri debeat is qui intra quinquennium professionis suæ nullitatem ignoravit, vel aliter à reclamando impeditus fuit.

1. Resp. Ad primum, locum esse restitutioni in integrum in hoc casu, probabilius contra Paris. de resign. benef. L. 12. q. 5. n. 46. Cevall. 99. pract. q. 500. in fine. & alios quosdam docent Nav. tom. 4. de regul. n. 71. & 76. & alibi sæpe. Azor. p. 1. l. 13. c. 4. q. ult. Sanch. de marr. L. 7. de 37. n. 22. Less. l. 2. c. 41. du. 7. n. 65. Barbos. p. 3. de potest. Episc. alleg. 104. n. 108. Ricc. resol. 550. quos citat & sequitur Cast. cit. p. 7. n. 13. Conceditur siquidem beneficium restitutionis in integrum adversus præscriptionem longi temporis jure speciali & extraordinario, tam majoribus, quam minoribus, ut juxta c. 1. & 2. de ref. in integ. in 6. L. 1. §. fin. ff. ex quib. caus. Covar. reg. possess. 3. p. 5. 3. Matrienz. l. 5. recopil. lit. 11. l. 8. gl. 12. à n. 4. neque Tridentinum interdicit hoc beneficio restitutionis in integrum adversus præscriptionem quinquennii; cum dicendo, eo lapso non esse audiendum, possit intelligi de ordinaria, secus de hac viâ extraordinaria, dum leges generaliter interdicens actionem, non intelliguntur de actione competente ex jure speciali & extraordinario, sed ex communi & ordinario, ut cum Glof. recepta in L. postquam lit. C. de pallis. Matrienz. l. c. gl. 13. n. 6. Molin. de primog. L. 3. c. 13. n. 65. Castrop. l. c. n. 13. Neque obstat, professionem dissolubilem non esse. Nam datur hæc restitutio non contra professionem certam sed contra præsumptam, quia probari potest præsumptionem veram non esse, neque in veritate fundatam; eò quòd professio vere nec facta, nec ratificata sit Castrop. L. c.

2. Resp. Ad secundum: conceditur hoc beneficium minoribus 25. annis ex duplici causa. Primo ratione minoris ætatis, tamen si sciverint professionem suam esse nullam, & potuerint reclamare favore scilicet fragilis eorum ætatis. Secundo ob im-

potentiam reclamandi, sive ex ignorantia, sive ex metu ortam. Majoribus verò 25. annis tantum ex posteriore hac causa, nempe impotentia reclamandi, ad quam reducitur ignorantia iusta & probabilis; cum qui probabiliter ignorat, jus sibi competere ad rem, quæ præscribitur, iuste impeditus dicatur ad agendum; adeoque restituendus juxta L. 1. §. ult. ff. ex quib. caus. major. Covar. L. c. Castrop. l. c. n. 14. secus est de ignorantia crassa & supina, utpote culpabili, quæ non prodest ad effectum restitutionis, uti nec ignorantia juris, nisi sit juris nimis reconditi, vel ignorans sit miles, rusticus, mulier, in quibus eo eorum conditionem ignorantia juris facile præsumitur, ut Castrop. l. c. cum Sancti. l. c. n. 27. 3. Resp. Ad tertium: quamvis Covar. Ma. rt. L. l. c. u. Sanch. l. c. n. 26. censent indulgeri omnet empus, etiam centum annorum, quo duravit iusta ignorantia; quia eâ ignorantia enervatur præsumptio ratificationis, stante verò scientiâ nullitatis & potentia reclamandi jure communi non concedi, nisi quadriennium juxta c. 1. de in integ. ref. in 6. & L. h. n. 6. de tempor. in integ. ref. quod tamen tempus quo quadriennii Sanch. existimat non concedi stante dictâ scientiâ & potentia; eò quòd, si sublato illo impedimento ignorantia se quis ingerat professorum actibus, censetur tacite profiteri, & non reclamando: elapso quinquennio professionem factam ratificare, licet inquam sic sentiat Sanch. Castrop. tamen l. c. n. 15. vers. cæterum censet verius majoribus jure communi, etiam qualibet ignorantia interveniente, non concedendam restitutionem quadriennio elapso à tempore finitæ præscriptionis, nempe quinquennii; eò quòd si quadriennium concessum pro beneficio restitutionis computandum esset à die cognita contra te præscriptionis, concedenda esset restitutio etiam in quadragenaria ac centenaria præscriptione, quod communiter reprobatur. ut cum Covar. L. c. p. ult. §. ult. n. 2. & Martienz. l. c. L. 2. gl. 12. n. 10. Castrop. l. c. qui tamen addit, distingendam ignorantiam, aliamque esse nullitatis professionis, qua durante toto tempore possit reclamari, quia præsumi nequit ratificata professio, & hoc impedimento sublato, incipiat computari quinquennium intra quod jure ordinario reclamari potest. aliam ignorantiam termini ad reclamandum concessi, & tunc stante scientiâ nullitatis, & sublato impedimento ad reclamandum & ratificandum, credit, concedi quadriennium ad restitutionem in integrum in ordine, ut elapso quinquennio etiam major reclamare possit, eò quòd, si in hoc casu negetur majori restitutio, ut reclamare possit, nullus sit casus, in quo necessarium ei sit uti beneficio restitutionis in integrum; cum stante ignorantia nullitatis professionis vel impedimento ad reclamandum non jure extraordinario restitutioni, sed viâ ordinariâ agere possit, quippe non labitur quinquennium, quod est tempus aptum ad reclamandum. ita ille.

4. Resp. Ad quartum: ad hoc, ut audiat nulliter professus post lapsum quinquennii, non nisi à papa restitui potest, unde is pro restitutione obtinenda adire debet S. congregationem Cardinalium Concilii Trid. interpretum vel aliam præpositam negotiis regularium. Reiffenst. h. t. n. 204. cum Donat. tom. 2. tr. 12. q. 14. n. 4. qui etiam moneat, hoc beneficium impetratu difficile non solere concedi, nisi oratur causas nullitatis professionis una cum causa, cur intra quinquennium reclamare non potuerit, in libello supplicii prius explicet, & de iis prius, saltem summarie cogno-